

Finanstalen

Taler

Trygve Slagsvold Vedum
Finansminister

Dato

7 oktober 2024

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Finansministerens redegjørelse om regjeringens økonomiske opplegg for 2025

1 President.

5

Vi som bor i Norge, skal være glade for at vi lever i et land preget av fred og trygghet.

Nyhetsbildet gir oss daglig en påminnelse om at det ikke er alle som er like heldige som oss.

10 Freden og tryggheten må vi ta vare på.

15 For regjeringen - for enhver norsk regjering - er det den aller viktigste oppgaven. Og regjeringen vet viktigheten av å ha et godt samarbeid med Stortinget.

20

Til daglig møter vi hverandre til debatter og til forhandlinger. Det er en kvalitet ved vårt demokrati.

Men det er også en kvalitet ved demokratiet at vi finner sammen i saker som nettopp krever det.

25 Og den fremste blant slike saker er forsvaret av demokratiet, som på tvers av motsetninger og skillelinjer, forener oss.

30

President.

35

I budsjettet for 2025 prioriterer regjeringen trygghet for folk, trygghet for landet, og at vi skal utvikle hele Norge videre.

40

Med dette budsjett vil vi styrke fellesskapet i landet vårt.
Hver for oss kan vi oppnå mye.

45

Sammen, i fellesskap, kan vi oppnå mer.
Kysten, bygda, skogene og dalene er avhengige av sterke og dynamiske byer. Og
50 byene er tjent med at det er optimisme og familier som lever gode liv i nord og sør, i øst og i vest.

55

Når jeg ser ut over denne salen, gode president, så tenker jeg at stortingssalen på mange måter også er et bilde på det samfunnet og fellesskapet vi i dag er så heldige å leve i.

60

For oss i Norge er det kanskje en selvfølge at Stortingets representanter er plassert etter hvilket valgdistrikt de representerer.

65

70 Men - det er slett ingen selvfølge.
Faktisk er det ganske uvanlig.

75 I svært mange land sitter parlamentarikerne sammen med sine partifeller.

80 For oss i denne salen er dette en påminnelse om at vi først og fremst
representerer folkene der vi kommer fra, uavhengig av hvilket parti vi tilhører.

85 Hvor vi kommer fra i vårt vakre, langstrakte land, sier noe viktig om hva og
hvem vi representerer, og hvilke saker vi er opptatt av.

90 Akkurat som Stortinget, består Norge av et mangfold av ulike mennesker fra
ulike steder, med ulik bakgrunn og ulike meninger.

95
I Norge, og på Stortinget, kan vi være uenige i sak, men vi lar ikke uenigheten
100 utarte til konflikt, mistenkeliggjøring og kaos.

I stort har vi tillit til at vi vil hverandre vel.

110

Heller ikke dette er en selvfølge. I andre land kan vi se store, og noen ganger enorme, økonomiske forskjeller. Vi ser uro og konflikt, og til dels ekstrem polarisering.

115

Da vakler ofte tilliten til det politiske systemet, og til samfunnets institusjoner.

120

Dette har vi klart å unngå i Norge. Vi har et sterkt fellesskap og små forskjeller. Vi har også rikelige muligheter til å skape verdier, der en rimelig del blir pløyd tilbake til oss alle.

125

130

President.

135

Perspektivmeldingen, som regjeringen la frem i begynnelsen av august og som nå er til behandling i Stortinget, viser at vi har store oppgaver foran oss:

140

Det er kamp om arbeidskraft og store omsorgsoppgaver.

150 Det er behov for omstilling med økte spenninger i verden, og klima- og naturendringer.

155 Og det er behov for å sikre fortsatt god fordeling i en tid med store endringer.

160 Vi har med andre ord store oppgaver foran oss, og mye som skal bli enda bedre her i Norge.

165 Men utgangspunktet vårt er godt. Svært godt!

170 Fra disse mennene var samlet på Eidsvoll, og frem til i dag, har Norge utviklet seg på en måte vi knapt kunne ha drømt om.

175 Vi har mye å takke tidligere generasjoner for.

180 De som la til rette for å lovfeste grunnleggende rettigheter og bidro til klok

185 forvaltning av verdifulle naturressurser, slik at ikke bare noen få, men vi alle får
vår del av våre felles naturrikdommer.

190 Helt fra våre grunnlovsfedre satt sammen på Eidsvoll, og frem til i dag - har vi i
Norge klart å unngå at de økonomiske og geografiske forskjellene mellom folk
blir altfor store.

195

Små forskjeller er én viktig årsak til at vi i dag har et samfunn med høy tillit og
lite konflikt.

200

Det er dette som gir oss et virkelig godt utgangspunkt for å løse oppgavene
fellesskapet må ta tak i.

205

210 Vi står sammen når vi opplever tøffe tider. Og i gode tider skal vi alle få glede av
det.

215

President.

220

Med regjeringens forslag til statsbudsjett for 2025, ønsker vi å videreutvikle det sterke norske fellesskapet.

225

230 Slik at vi også fremover kan bevare tillit og tåle hverandres ulike syn og meninger fordi vi vil hverandre vel og vi vil bygge felleskapet til det beste for alle landets innbyggere.

235

President.

240

Dette budsjettet legger til rette for verdiskapning, samtidig som verdiene fordeles slik at de økonomiske forskjellene ikke blir for store.

245

250 Om du er arbeidstaker i privat eller offentlig sektor, om du eier en stor eller liten bedrift- små forskjeller og tillit i samfunnet er en verdi vi alle nyter godt av.

255 Dette tjener oss som enkeltmennesker, og det er viktig for at næringslivet og samfunnets institusjoner skal fungere godt.

260

265

President.

270

De siste årene har folk fått dårligere råd.

275

280 De siste årene har vært sterkt preget av internasjonal uro Ikke minst skyldes dette Russlands brutale angrepskrig på Ukraina.

285 Dette har skapt stor uro i internasjonal økonomi.

290 Også her i Norge traff dette hardt.

295 Folk har fått dårligere råd, blant annet som følge av, prisvekst, rentehevinger og manglende reallønnsvekst.

Regjeringen har i denne perioden måttet gjøre noen tøffe prioriteringer.

305

I den økonomiske politikken er vår største bekymring arbeidsledighet. At mange skulle miste jobben. Det som betyr mest for økonomien til de fleste av oss.

310

Dette måtte vi gjøre alt vi kunne for å unngå.

315

Regjeringen har derfor ført en politikk som sikrer at flest mulig fortsatt hadde arbeid.

320

325 Gjennom den krevende tiden har vi samtidig prøvd å sikre rettferdig sosial og geografisk fordeling, slik at uro og kriser ikke fører til økte forskjeller.

330

For å få det til har det vært viktig å styrke velferdsordninger, sikre at folk kan leve gode liv i hele Norge.

335

340

President.

345

Trygg økonomisk styring har bidratt til at vi nå er ved et vendepunkt i økonomien.

350

Arbeidstakere vil på nytt oppleve reallønnsvekst.

355

Prisstigningen er på vei ned.

360

Lønnsoppgjøret er godt.

365

Inntektsskatten for de med lave og middels inntekter reduseres.

370

Og velferden, i så godt som alle livets faser, er styrket.

375

380 Veksten i økonomien vil ta seg opp neste år.

385

En viktig grunn til at vi har kunnet styrke velferden, er at flere har kommet i jobb de siste tre årene. Det er et tegn på at norsk næringsliv går godt. Aktiviteten er høy, og arbeidsledigheten er fortsatt lav.

390

I Norge har vi dessuten et organisert arbeidsliv som gjør at arbeidsfolk får sin del
395 av verdiskapingen.

400 Jeg vil benytte anledningen til å takke dere i Stortinget som sammen med oss har tatt tydelige valg som har gjort hverdagen enklere for folk i en tøff tid for mange i landet vårt.

405

President

410

Budsjettet for 2025 legger til rette for at den gode utviklingen vi nå ser i
415 økonomien, kan fortsette, med økt vekst fremover.

420

Regjeringen legger frem et ansvarlig budsjett.

425

Målt som andel av verdien i Statens pensjonsfond utland (SPU), anslås fondsbruken å tilsvare 2,5 prosent, altså godt under forventet realavkastning.

430

President.

435

Det som er viktigst for folk, må alltid være det viktigste for oss politikere.

440

445

I møte med stor internasjonal uro og høy prisvekst, har regjeringen tatt flere grep for å bidra til økt trygghet rundt økonomien for det brede lag av befolkningen.

450

Maksprisen i barnehagene er redusert,

455

12 timers gratis SFO for de minste barna er innført,

460

fergeprisene er halvert,

465

lavere skatt til pensjonister

470

og studiestøtten, stipendene i videregående opplæring, og barnetrygden, er økt.

475

I tillegg har vi økt en rekke fradrag for arbeidsfolk.

480

For oss har det vært helt uaktuelt å kutte i velferdstjenester.

485

Tvert om, i vanskelige tider må vi styrke velferden og holde aktiviteten oppe.

490

For oss har det vært helt uaktuelt å øke skattene på folks inntekter. Tvert om. I

vanskelige tider er de med sterkest rygg som må bidra litt mer.

500

Det er den norske modellen.

505

President.

510

Vi kommer, som nevnt, ikke unna at det viktigste for vår økonomi er at vi har en jobb å gå til.

515

De fleste har det i dagens Norge.

520

Aldri har flere gått på jobb hver dag i Norge, 145 000 flere har kommet i jobb de siste tre årene.

525

530 Den registrerte arbeidsledigheten er på et lavt nivå sammenlignet med historiske tall. Mange sektorer opplever knapphet på arbeidskraft.

535

Regjeringens uttalte mål er at enda flere skal komme i arbeid.

540

Regjeringen setter i perspektivmeldingen et mål om at andelen sysselsatte skal øke fra 80,4 prosent i 2023 til 82 prosent i 2030.

545

Det betyr at 150 000 flere skal i arbeid i 2030.

550

Mange som i dag ikke er i jobb, kan og vil gjerne jobbe.

555

Det vil vi legge til rette for.

560

Ingen må være i tvil om at det norske fellesskapet stiller opp for dem som trenger det. De som av ulike grunner ikke kan jobbe, skal selvsagt ivaretas på en god måte.

565

570 Men ingen må heller være i tvil om at det skal lønne seg å stå opp om morgenen og gå på jobb.

575

I et fellesskap som det vi har i Norge, er det rom for å tenke begge disse tankene samtidig.

580

585 President.

590 Verdien av arbeid er så mye mer enn bare penger og materielle goder for den det gjelder.

595

Arbeid gir mening i hverdagen. Det gir struktur på dagene. På jobben er du en del av et fellesskap, og du bidrar til det store fellesskapet.

600

Arbeid bidrar til å redusere sosiale forskjeller. Det som er et gode for den enkelte av oss, er altså et gode for oss alle.

605

Det vil bidra til økt verdiskaping, bedre offentlige finanser og sikre mer bærekraftige velferdsordninger.

610

615 Regjeringen la tidligere i høst frem arbeidsmarkedsmeldingen med forslag til tiltak og virkemidler for å øke sysselsettingen og få færre på trygd.

620

Ny opplæringslov trådte i kraft 1. august. Der erstattes retten til videregående opplæring med en rett til å fullføre med studie- eller yrkeskompetanse. Hensikten er å få flere i arbeid.

625

Regelverket for opptak til høyere utdanning er endret. Flere vil komme raskere i gang med høyere utdanning og raskere i jobb.

630

635

President.

640

Arbeidsmarkedstiltak er viktig for å få flere i jobb.

645

Tiltakene rettes inn mot arbeidsledige og personer med nedsatt arbeidsevne.

650

For å få fordrevne fra Ukraina og andre utsatte grupper raskere over i jobb, ble bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak økt fra i fjor til i år.

655

Regjeringen vil foreslå en ytterligere økning neste år på 500 millioner kroner. Det tilsvarer om lag 5 800 flere plasser enn i år.

660

665 Regjeringen styrker tiltaket Varig tilrettelagt arbeid som er tiltaksplasser hvor arbeidsoppgavene er tilrettelagt for uføre, tilsvarende om lag 500 plasser.

670 Fordi alle kan bidra med noe.

675 Denne økningen er ledd i en planlagt opptrapping de neste årene.

680

685 Folketrygden, President, er et sikkerhetsnett som gir økonomisk trygghet ved arbeidsløshet, sykdom, uførhet og alderdom.

Men vi må jobbe for å få ned sykefraværet.

695

Utgiftene til folketrygden øker kraftig.

700

Mye av økningen skyldes økte utgifter til pensjon, og vi skal være glade for at folk i dag lever lenger.

705

Samtidig er det bekymringsfullt at utgiftene til sykepenger og arbeidsavklaringspenger også øker.

710

Langtidsfraværet bidrar mest til økningen i sykefraværet, men også det korte fraværet har økt.

715

720

President.

725

Et samfunn med store økonomiske og geografiske forskjeller er et samfunn vi ikke ønsker oss. Verken folk eller næringsliv er tjent med et samfunn der mistillit

730 er mer dominerende enn tillit.

735 For å hindre at de økonomiske ulikhetene blir for store, er skatte- og avgiftssystemet et sentralt virkemiddel.

740

Med en klok innretning på skatter og avgifter, sikrer vi fortsatt gode rammebetingelser for folk og næringsliv, og vi legger til rette for vekst og verdiskapning i hele landet.

745

Forslaget til skatte- og avgiftsopplegg for 2025 er tilpasset den økonomiske situasjonen og de langsiktige utfordringene som beskrives i

750 Perspektivmeldingen.

755 Regjeringen fortsetter arbeidet med å gjøre skattesystemet mer omfordelende.

760 Regjeringen foreslår netto lettelser i skatter og avgifter på til sammen 17,5 milliarder kroner.

765

Av dette utgjør avvikling av ekstra arbeidsgiveravgift fra 1. januar 2025 12 milliarder kroner.

770

Regjeringen foreslår å redusere merverdiavgiften på vann- og avløpstjenester fra 25 prosent til 15 prosent fra 1. mai 2025.

775

780 Det koster 4 milliarder kroner. Dette grepet til at vann- og avløpsgebyrene går ned med 8 prosent.

785 Dette er nok et målrettet tiltak som bidrar til å redusere kostnadene til folk.

790

President.

795

Det har vært et tydelig mål for Senterpartiet og Arbeiderpartiet å kutte inntektsskatten for folk med lav og middels inntekt.

800

I fire budsjetter har vi målrettet tatt grep for å redusere forskjellene.

805

810 En person med en vanlig lønn og standard fradrag får i dag 4300 kroner mindre skatt enn med reglene som gjaldt da regjeringen tiltrådte.

815 Regjeringen foreslår nå nye netto skatte- og avgiftslettelser - utenom avviklingen av den ekstra arbeidsgiveravgiften - på om lag 5,5 milliarder kroner påløpt.

820 Netto inntektsskattelettelser vil med forslaget summere seg til 10,5 milliarder kroner i denne perioden, når vi holder utbytteskatt utenom.

825 Grensene for skattefri inntekt, den såkalte frikortgrensen, økes fra 70 000 kroner til 100 000 kroner.

830 Grensene for å betale inntektsskatt økes til 200 000 kroner.

835 Dette gjør det mer attraktivt for unge å jobbe, det gir dem bedre råd, og det er gode nyheter for folk med lave inntekter.

840

845

For å gjøre det konkret:

850

En person med 200 000 kroner i lønn uten andre inntekter eller fradrag vil med grepet vi nå tar, betale over 10 000 kroner mindre skatt enn med regler som gjaldt i 2021.

855

860 Lavere trygdeavgift på lønn, trygd og næringsinntekt kombinert med økt trinnskatt gir lettelse for lave og middels inntekter og noe økt skatt på høye inntekter.

865

I tillegg foreslås lettelse i reisefradraget og vi fjerner toårsregelen for pendlere som bor på brakke.

870

Vi fjerner overprisede gebyrer i Brønnøysundregistrene og i Statens vegvesen.

875

Overprisede utleggsgebyr rammer mest av alt folk som fra før virkelig har en trang økonomi.

880

Men det kommer også andre personer og næringslivet til gode at gebyrene for offentlige tjenester med dette i sin helhet settes på kostnadsriktig nivå.

890

President.

895

Alle skal ha tilgang til gode helsetjenester av høy kvalitet når de trenger det.

900

Budsjettforslaget gir trygghet for god helsehjelp, og bidrar til å redusere ventetidene i sykehusene, som vi vet har økt siden 2017. Regjeringen gjennomfører nå Ventetidsløftet, og styrker sykehusøkonomien med 5,5 mrd. kroner.

905

910 Sykehusene får midler til å løse dagens utfordringer. Det legges til rette for vekst i pasientbehandlingen utover den demografiske utviklingen.

915

Det foreslås også økte bevilgninger til psykisk helse, bedre samhandling og Helse Nord. I tillegg gir vi lån til tre nye sykehusprosjekter, i Kristiansand, Bergen og Stavanger.

920

Regjeringens arbeid med å styrke allmennlegetjenesten gir resultater. Stadig flere

925 får fastlege.

930 Nå skal vi få til ned en markant nedgang i ventetidene i sykehusene.

935

President.

940

Gode velferdstjenester i både by og land er avgjørende for å gi folk trygghet i hverdagen.

945

Kommunene yter mange av de viktigste velferdstjenestene. Men også mange kommuner har opplevd krevende økonomiske tider.

950

955 Regjeringen foreslår nå en vekst i kommunesektorens frie inntekter på 6,8 milliarder kroner.

960 Fra 2025 innføres nytt inntektssystem for kommunene.

965

Hensikten med endringene er å legge bedre til rette for at kommunene kan tilby likeverdige tjenester.

970

Regjeringen ønsker at alle skal ha et godt skoletilbud, god eldreomsorg og gode helsetjenester uavhengig av hvor du bor og hvor mye skatt innbyggerne i kommunen din betaler.

975

Og siden kommunene er så utrolig viktig for å ta vare på de eldste blant oss, for å gi dem god omsorg der de bor, så foreslår vi å øke investeringstilskuddet til heldøgns omsorgsplasser tilsvarende om lag 1500 plasser.

985

President.

990

Organisert kriminalitet er en trussel mot det norske fellesskapet.

995

Trusselen fra organisert kriminalitet har aldri vært høyere i Europa, og svensk voldskriminalitet rykker nærmere, ifølge politiet.

1000

1005 Denne trusselen kan og skal bekjempes og nyrekrutteringen til kriminalitet skal forebygges.

1010

Myndighetenes innsats og koordinering på tvers av ulike sektorer, er essensiell i kampen mot de kriminelle som tjener store penger på sin destruktive virksomhet.

1015

Men hver enkelt av oss kan også delta i kampen. Vi bør alle tenke gjennom om vår adferd bidrar til å finansiere, eller indirekte godta kriminell virksomhet?

1020

1025 Min klare oppfordring er: Ikke kjøp narkotika. Tenk gjennom hva ditt kjøp faktisk er med på å finansiere.

1030 I tillegg til å påføre enkeltmennesker ufattelige lidelser, bidrar organiserte kriminelle til å undergrave de etablerte strukturene i samfunnet vårt.

1035

Den kan true tilliten i samfunnet vårt.

1040

På sikt kan den bidra til å svekke finansieringen av velferdsstaten.

1045

Sammen må myndigheter, næringsliv, lokalsamfunn, familier og enkeltmennesker danne et forsvar - et forsvar som verner om verdiene og tryggheten i det norske fellesskapet.

1050

Sammen må vi vise at det er vårt fellesskap som er det sterkeste.

1055

1060

President.

1065

Regjeringen vil møte denne trusselen mot det norske fellesskapet med kraftfulle virkemidler.

1070

Vi fortsetter å prioritere politiet og bekjempe alvorlig kriminalitet.

1075

Til sammen foreslår regjeringen å øke politiets budsjett med totalt nærmere 2,5 milliarder kroner i 2025.

1085 Det betyr mer synlig politi i gatene, og mer ressurser til å bekjempe organisert kriminalitet.

1090 Regjeringen foreslår 405 millioner kroner til en tverrfaglig innsats i særlig utsatte områder for å forebygge og forhindre rekruttering til barne- og ungdomskriminalitet.

1095

Tiltakene inkluderer blant annet etablering av hurtigspor for behandling av straffesaker i Oslo for unge under 18,

1100

fengselsplasser for mindreårige,

1105

beredskapsteam og andre skoletiltak i kommunene,

1110

tiltak i barnevernet,

1115

foreldrestøttende tiltak, regelverksutvikling,

1120

og tilskudd til møteplasser for ungdom.

1125

1130

President.

1135

Narkotikasmugling utgjør en stor trussel mot både Norge og resten av Europa, og bidrar til å drive fram kriminalitet i landet vårt.

1140

Regjeringen vil styrke kontrollen ved grensene med flere tollere og bedre utstyr.

1145

Tolletaten gis økt operativ bemanning til kontroll og etterretning, og anskaffelse og fornying av kontrollutstyr.

1150

1155

Regjeringen prioriterer bekjempelse av økonomisk kriminalitet for å hindre de kriminelle nettverkene evne og mulighet til å få fotfeste, og for å motvirke en tilsvarende negativ utvikling som man erfarer i flere europeiske land.

1160

I 2025-budsjettet foreslår regjeringen derfor å øke innsatsen mot hvitvasking, skatteunndragelser og annen økonomisk kriminalitet.

1165

Et nytt nasjonalt, tjenestested for Finanstilsynet vil styrke innsatsen mot de profesjonelle hjelperne til organiserte kriminelle. Denne enheten skal se etter tilretteleggeren som bidrar til å hvitvaske penger og legge til rette for kriminell virksomhet.

1170

1175 I Norge skal alle skal følge den samme loven og de samme reglene, uansett hvor man befinner seg eller hvem man er.

1180

Når noen bryter loven, skal det få konsekvenser. Den som begår lovbrudd, skal ta sin straff. Reaksjonen skal komme raskt.

1185

Og straffen skal bidra til å bringe folk til et liv uten kriminalitet

1190

President.

1195

1200 Når vi i Norge tenker på naboland, tror jeg de fleste tenker på dem som våre venner.

1205 Heldigvis er det i all hovedsak riktig.

1210 Uheldigvis er det bare delvis riktig.

1215 Vladimir Putin og hans aggressive regime i Russland er en viktig grunn til at vi nå må bruke store ressurser på å holde befolkningen trygg, både for dagens trusler og de som kan komme.

1220 Forsikringspremien for landet vårt har økt dramatisk. Og vi har ikke annet valg enn å investere i forsvar, beredskap og trygghet.

1225

1230 De siste årene har dere her i Stortinget, sammen med oss i regjeringen, tatt mange valg for å bevare våre felles verdier, og for å fremme trygghet, fred og solidaritet.

1235

Et samlet Storting sluttet seg til regjeringens forslag til ny langtidsplan for forsvaret tidligere i år. Regjeringen følger nå opp planen vi la, og foreslår en styrking på 15,5 milliarder kroner i tråd med de økonomiske rammene i langtidsplanen.

1240

1245

President.

1250

I andre nasjonalforsamlinger er det ingen selvfølge at man finner løsninger sammen, at man legger uenigheter til side i viktige saker.

1255

Vi skal være takknemlige for at vi i Norge klarer å finne gode løsninger sammen.

1260

Norge har allerede i år nådd NATOs 2-prosentmål. I 2025 anslås forsvarsutgiftene å utgjøre 2,16 prosent av BNP.

1265

Med regjeringens forslag vil forsvarsbudsjettet ha nominelt økt med 70 prosent sammenlignet med Saldert budsjett 2021.

1270

Hovedprioriteringene i 2025 vil være å hente inn etterslep på vedlikehold og forsyningsberedskap, få dagens struktur til å virke og å øke investeringene i både materiell og eiendom, bygg og anlegg.

1280

Planen styrker både sjøforsvaret, landmakten og luftforsvaret.

1285

Regjeringen bidrar dessuten til økt produksjonskapasitet i norsk forsvarsindustri.

1290

I 2025 foreslås det 277 millioner kroner til Heimevernet

1295

Da vil Heimevernet årlig kunne trene menige i fem dager og befal i syv dager.

1300

Dette vil bidra til å styrke sikkerheten og beredskapen i hele landet.

1305

1310

President.

1315

Russlands angrepskrig mot Ukraina forblir Norges største sikkerhetspolitiske utfordring.

1320

Norge fortsetter å stille opp for Ukraina.

1325

Regjeringen foreslår å utvide Nansen-programmet gjennom tre grep.

1330

For det første settes det et gulv for den årlige støtten på 15 milliarder kroner.

1335

For det andre økes rammen ved at tidligere års forseringer av støtte ikke skal trekkes fra fremtidige års støtte.

1340

Eventuelle bevilgninger til initiativer ut over rammen på 15 milliarder kroner i kommende år, skal heller ikke komme til fratrekk fra fremtidige års ramme, men komme som et tillegg.

1345

1350

For det tredje foreslår regjeringen å forlenge Nansen-programmets varighet med tre år. Ukraina vil ha behov for støtte i lang tid fremover, også etter krigens slutt.

1355

1360 Gode president,

1365 Levende, livskraftige, skapende lokalsamfunn i hele dette fantastiske landet vårt,
er noe av det virkelig unike med Norge.

1370

Mens andre land har brydd seg lite om livet utenfor de store byene, har Norge hatt en lang, politisk tradisjon for å skape livskraftige samfunn i hele landet. Lokalsamfunn som alle er forskjellige med sine særtrekk, men som til sammen skaper det Norge vi alle er så glade i.

1375

1380 Mens andre land opplever sosial uro og konflikt, har vi i Norge langt på vei klart
å unngå dette. En grunn til dette er nok at vi har attraktive og gode lokalsamfunn nesten uansett hvor du reiser, enten du besøker tettsteder, småbyer, bygder eller storbyer.

1385

Gjennom generasjoner har vi klart å ta hele landet i bruk.

1390

Det er ingen selvfølge at det er slik, og det er ingen selvfølge at det skal fortsette å være slik.

1395

1400

President.

1405

Regjeringen har tro på at en aktiv politikk vil legge til rette for framtidstro og optimisme i hele Norge.

1410

Regjeringens perspektivmelding, som ble presentert i august, beskrev mangel på arbeidskraft som et økende problem i Norge.

1415

Men meldingen var også tydelig på at dette problemet er større jo lengre unna de store byene du kommer.

1420

1425

Uten kompetent arbeidskraft vil det bli stadig vanskeligere å tilby folk i store deler av Norge gode grunnleggende velferdstjenester, og næringslivet vil få stadig større problemer med lønnsomhet og konkurransekraft.

1430

Derfor må vi ta nye grep.

1435

Regjeringens forslag til ny gjeldssletteordningen for studielån er ett svar på denne utfordringen.

1440

Den foreslåtte ordningen vil gjelde for yrkesaktive personer med studielån som er bosatt i en av 189 kommuner i sentralitetssone 5 eller 6.

1445

De som kvalifiserer til ordningen, vil få slettet opp til 25 000 kroner av studielånet hvert år, etter en opptjeningsperiode på 12 måneder.

1450

I tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark som allerede har denne ordningen i dag, økes beløpet til 60 000 kroner.

1455

1460

Jordbruket er viktig både for spredt bosetting og for beredskap. Bevilgningen til jordbruksavtalen økes med drøyt 2 milliarder kroner.

1465

Økningen gir jordbruket full kostnadsdekning, kompensasjon for fallende markedsinntekter og skal følge opp opptrappingsplanen for inntekt i jordbruket.

1475 Regjeringen fortsetter også arbeidet med å sikre beredskapslager for matkorn.

1480 Økt bosetting er en sentral del av beredskapen vår og strategisk viktig, særlig i Nord-Norge.

1485 Tiltakene vi nå foreslår i statsbudsjettet, forsterker tiltakene vi allerede har innført: Regjeringen legger til rette for bosetting, blant annet gjennom halverte ferjepriser, lavere flypriser på kortbanenettet og reduserte barnehagepriser.

1490
Regjeringen foreslår å videreføre den nasjonale maksprisen i barnehage på 2000 kroner.

1495
Vi viderefører også gratis barnehage i Nord-Troms og Finnmark og
1500 maksimalpris på 1 500 kroner per måned i kommuner med sentralitetsindeks 5 og 6.

1505
I år, gode president, markerer vi 750-årsfeiringen av Landsloven.

1510

Det er flott å lese denne gamle loven som har vært så definerende for den norske identiteten, så jeg tillater meg å lese et lite utdrag:

1515

«Alle veier skal vedlikeholdes slik at de skal være farbare til å både kjøre og ri på, både vinter og sommer.

1520 For alle farlige steder langs allfarveien der en hest må drives ut på dypt vann og trekkes opp med folkehjelp, skal det bøtes $\frac{1}{2}$ mark sølv til kongen.

For alle andre steder der man må stige av og drive eller leie hesten over, skal det bøtes 2 øre sølv til kongen.»

1525

Vi kan smile litt når vi leser om hester og sølvmark.

1530 Men selv om hesten nå er byttet ut med hestekrefter, ser vi at transportbehovene våre i dag i bunn og grunn er de samme som da.

1535 Vi skal, nå som da, komme oss frem uten for mange hindringer. Og det skal skje på en trygg måte.

1540

President.

1545

1550 Dette grunnleggende behovet er førende også nå når vi i budsjettforslaget
trapper opp bevilgningene i tråd med prioriteringene i ny Nasjonal
transportplan.

1555 Folk i hele landet skal komme seg frem hele året. Og transporten skal skje på en
trygg måte.

1560 Det foreslås bevilget i alt 95,2 milliarder kroner til oppfølging av Nasjonal
transportplan.

1565 Dette er en reell økning på 1,7 milliarder kroner fra Saldert budsjett 2024.

1570 I planen legger regjeringen opp til å ta vare på infrastrukturen vi har og utnytte
kapasiteten i eksisterende infrastruktur og transporttilbud bedre.

1575 Og vi skal bygge nytt der vi må.

1580 Det vil bidra til et effektivt, miljøvennlig og trygt transportsystem i hele Norge.

1585

1590 I forslaget til statsbudsjett for 2025 er det satt av 2,4 milliarder kroner til oppfølging av avtalene om statlig kjøp av flyruter på kortbanenettet, de såkalte FOT-ruteavtalene.

1595

Dette tilsvarer mer enn en dobling fra 2023-nivå.

1600

På denne måten blir det lettere å besøke bestemødre og bestefedre.

1605

Bo og jobbe over hele landet.

1610

Men vi gjør det også lettere å oppleve kultur og delta i idrett og fritidsaktiviteter over hele landet.

1615

Budsjettet legger til rette for at hele befolkningen skal ha tilgang på kulturtilbud og fritidsaktiviteter, uavhengig av bosted og sosial bakgrunn.

1620

1625 Ordningene med kompensasjon for utgifter til merverdiavgift for frivillige organisasjoner og idrettslag foreslås videreført, og regjeringens forslag legger til

rette for at det i 2025 kan gis full kompensasjon.

1630

Det foreslås å opprette en tilskuddsordning for regionale kulturfond som skal bidra til et løft for lokalt og regionalt kulturliv over hele landet.

1635

Økt innsats for digitalisering av kulturarv og arkiver vil gi nye arbeidsplasser i Mo i Rana og på Tynset.

1640

1645

President.

1650

Vi trenger mer kraft, mer nett og mer energieffektivisering i årene fremover.

1655

Regjeringens forslag til budsjett legger til rette for å møte fremtidens energiutfordringer, med tiltak for energieffektivisering og teknologiutvikling.

1660

Regjeringen har sørget for et temposkifte i satsingen på havvind.

Tidligere i år gjennomførte vi Norges første havvindauksjon. Prosjektet på Sørliche Nordsjø II vil styrke kraftbalansen i Norge med 6-7 terawattimer.

1670

I budsjettet for 2025 går vi videre og setter av penger for å kunne bygge mer havvind. Som skal produsere kraft som skal komme norske strømkunder og norsk næringsliv til gode.

1680

President.

1685

Som presidenten selv har påpekt i forbindelse med markeringen av 750-årsjubileet, ble retten til å ferdes fritt i og høste av naturen, nedfelt i Landsloven.

1690

Dette minner oss på at vi alltid har naturen på lån.

1695

Vi har naturen på lån fra generasjonene som kommer etter oss. Ting vi låner, skal vi ta godt vare på og aller helst levere tilbake i enda bedre stand.

1700

1705

Det gjelder ikke minst for klima, natur og miljø.

1710

Regjeringen fører en ambisiøs klimapolitikk. Utslippene er på vei ned, og Regjeringens klimapolitikk bidrar til at nedgangen ventes å fortsette.

1715

I dette budsjettforslaget presenterer vi en tydelig plan for hvordan vi kan nå våre internasjonale forpliktelser i 2030.

1720

Skatte- og avgiftsopplegget for 2025 innebærer blant annet at avgiftene på utslipp som inngår i klimaavtalen med EU, trappes videre opp mot 2 000 2020-kroner per tonn CO₂ i 2030.

1725

1730 Gjennom en slik forutsigbar opptrapping settes næringsliv og forbrukere i stand til å omstille seg.

1735

Men for at vi skal nå våre ambisiøse mål og forpliktelser, må politikken oppleves som rettferdig. Klimapolitikken vi fører må ikke gjøre livet vanskeligere for folk, og ikke øke de sosiale og geografiske forskjellene.

1740

1745 Regjeringen foreslår derfor å tilbakeføre provenyet fra økte klimaavgifter i
veitrafikken gjennom å redusere veibruksavgiften og trafikkforsikringsavgiften.

1750

Gode president

1755

Ikke bare er vi et rikt land.

1760

Gjennom mange generasjoner har vi klart å forvalte rikdommen som skapes på
en måte som alle får glede av.

1765

1770 Tilliten vi har i samfunnet, det unike fellesskapet vi har bygget opp gjennom
generasjoner, er verdier som ikke kan måles i kroner og øre. Men vi må aldri være
i tvil om at det er en unik ressurs for oss.

1775 Alt dette er verdier vi må verne om, og stå opp for. Dette er verdier vi må
forsvare.

1780

Vi må være takknemlige for at vi lever i fred, trygghet og med større tillit enn de

aller fleste andre land

1785

Det er slett ingen selvfølge.

1790

1795 Vi må, som ellers i livet, jobbe for å beholde og videreutvikle det som er godt, som de små forskjellene i landet vårt, den høye tilliten og det sterke fellesskapet. Sammen må vi hele tiden også gjøre en innsats for å beskytte oss, og stå opp mot det som truer våre gode liv.

1800

Denne regjeringen er opptatt av å videreføre og forsterke den unike, norske modellen, og det norske fellesskapet som gir muligheter for alle til å leve gode og trygge liv med meningsfullt innhold i hele Norge.

1805

1810

Derfor, gode President, legger vi i dag frem et forslag til budsjett som gir trygghet for folk, trygghet for landet og utvikler hele Norge videre.

1815

1820

1825 **Kilde**
<div>Kilde: regjeringen.no </div>

Emner
Arbeidsliv, Fellesskap, Finanstale, Internasjonal uro, Norge, Sikkerhetspolitikk, Statsbudsjett, Velferd, Økonomi

1830 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/finanstalen-2024>

1835

1840

1845

1850

1855